

výkladu § 68 zák. o právu původském v Löwenbachově Právu autor-
ském). Nemůže-li býti tedy rozhodováno o nároku v řízení nesporném,
byl prvním soudem návrh právem zamítnut, správně odmítnut, a nebylo
důvodu, by usnesení prvního soudu bylo zrušeno.

Čís. 9943.

**Spoluvlastníci domu mohou si upravití užívání tím způsobem, že
jednomu z nich jsou přenechány určité místnosti do výhradného uží-
vání za úplatu ve prospěch druhého spoluvlastníka, že jsou mu dány
do nájmu. Takovému nájemníku-spoluvlastníku nelze dáti příkaz k vy-
klizení po skončení nájmu podle § 567 c. ř. s.**

**Nejde o správní opatření podle § 835 obč. zák., které by bylo učiniti
v řízení mimosporném, nýbrž o otázku náležející na pořad práva, žádá-li
společník, by mu soud svěřil vybírání činže od nájemníků ve společném
domě, a tvrdí-li druhý společník sporně, že smlouvou svěřili tento úkon
třetí osobě na určitou dobu, která ještě neuplynula.**

(Rozh. ze dne 24. května 1930, R II 168/30.)

Emil S. a Oskar S. byli spoluvlastníky nemovitosti, v níž měl Oskar S.
najaty místnosti. Emil S. navrhl I., by soud nařídil v nesporném řízení
Oskaru S-ovi, by vyklidil místnosti užívané jím ve společné nemovitosti,
II., by mu soud svěřil bezúplatné vybírání činže od nájemníků ve spo-
lečném domě. Soud prvního stoluice poukázal oba návrhy na pořad
práva. Rekursní soud potvrdil napadené usnesení ohledně ná-
vrhu I., rekursu navrhovatelovu do usnesení prvního soudu ohledně ná-
vrhu II. vyhověl, zrušil napadené usnesení a nařídil prvnímu soudu, by,
doplňně řízení, o návrhu rozhodl. Důvody: Stěžovatel opírá své ná-
vrhy o ustanovení §§ 833 a násl. obč. zák. o právech podílníků na
společné věci a žádá, by soud nařídil odpůrci v nesporném řízení, by
obchodní a obytné místnosti ve společném domě do 8. června 1930 pod
exekucí vyklidil, dále, by na něho samého bylo přeneseno právo vy-
bírati nájemné od nájemníků společného domu. Podle názoru stěžovatele
jde tu o úkony správy a přísluší soudu podle §§ 834 a 835 obč. zák.
právo, by rozhodl v nesporném řízení, protože mezi stranami jest spor
ohledně těchto úkonů správy. S tímto právním názorem souhlasí re-
kursní soud jen potud, pokud Emil S. žádá, by na něho bylo přeneseno
právo k vybírání nájemného. Neboť tu skutečně jde jen o úkon správy
a, tvrdí-li stěžovatel, že se vybírání nájemného toho času děje liknavě
a že by v případě přenesení vybírání na něho samého oba spolumajitelé
z toho měli zisk, jest tyto okolnosti vyšetřiti a o tomto návrhu rozhod-
nouti v řízení nesporném. První soud to ani nepopírá, poukázal však
navrhovatele podle § 2 čís. 7 nesp. říz. na pořad práva, protože věc
nemůže býti vyřízena bez provedení řádného průvodního řízení. Proti
tomu jest namítnouti, že jde o dosti jednoduchý skutkový děj a že pro-
středky nesporného řízení k rozhodnutí úplně stačí, takže není příčiny,

by rozhodnutí o tomto návrhu, které se podle § 835 obč. zák. má zásadně státi v řízení nesporném, bylo poukázáno na pořad práva. Bylo proto rekursu v tomto směru vyhověno.

Co se týká návrhu I., jest poukázati k tomu, že vyklizení Oskarem S-em nijak nelze kvalifikovati jako úkon správy. Neboť nelze přehlížeti, že Oskar S. jest spolumajitelem nemovitosti a že jest oprávněn vykonávati práva vlastnická podle § 354 obč. zák., to jest právo, vládnouti podstatou a užitky a třetího z toho vyloučiti, to ovšem společně s navrhovatelem jako spoluvlastníkem. Nařízení, které žádá stěžovatel, tvrdě, že nájemní práva odpůrce 8. června 1930 zanikají, nespadá ani pod § 833 ani pod § 834 obč. zák., nýbrž jest tak hlubokým zásahem do práv odpůrce jako spolumajitele, že soudce v nesporném řízení k tomu není oprávněn přes práva, příslušející mu podle § 835 obč. zák. Mínil-li navrhovatel, že mu proti spoluvlastníku přísluší práva, která ho vylučují z užívání společného majetku, může je uplatnit jen pořadem práva. Ustanovení § 833 obč. zák. neposkytuje opory pro názor, by nesporný soudce, opíraje se o § 835 obč. zák., podle obdoby § 567 c. ř. s. nařídil spoluvlastníku k návrhu spoluvlastníka druhého, by vyklidil nemovitost, spoluvlastnický mu přináležející a nebylo proto rekursu v tomto směru vyhověno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu Emila S-a, dovolacímu rekursu Oskara S-a vyhověl a obnovil usnesení prvního soudu ohledně návrhu II.

D ů v o d y:

Účastníci tohoto řízení jsou spoluvlastníky domu, každý z polovice, a uzavřeli dne 8. června 1920 dvě smlouvy na 10 let, jednak smlouvu o společenství, kterouž upravili vzájemná práva a povinnosti ze spoluvlastnictví, jednak smlouvu nájemní, kterou odpůrce navrhovatelův najal ve společném domě k výhradnému užívání místnosti obchodní i obytné za určité nájemné. Tyto smluvně upravené právní vztahy mají skončiti 8. června 1930. Spoluvlastník Emil S. navrhl, by soud v mimosporném řízení nařídil druhému spoluvlastníku podle obdoby § 567 c. ř. s., by užívané místnosti po uplynutí smluvní doby, 8. června 1930, vyklidil pod následky exekuce. Nižší soudy odkázaly navrhovatele s tímto návrhem na pořad práva. Protože jde o souhlasná usnesení, mohla by míti dovolací stížnost navrhovatele úspěch jen za předpokladů § 16 nesp. říz., jichž tu není. Zejména není tu zřejmého rozporu rozhodnutí se zákonem. Netřeba se obíratí otázkou, která hlavně dává navrhovateli podnět ke stížnosti, zda má se svým návrhem jíti na pořad práva, stačí, že jeho návrhu nelze v mimosporném řízení vyhověti, jak to žádá ještě v dovolací stížnosti. Podle § 839 obč. zák. vyměří se společné užitky a společná břemena podle poměru podílů spoluvlastníků. Spoluvlastníkům jest volno, by ve vzájemném dorozumění (§ 828 obč. zák.) upravili užívání společného domu i tím způsobem, že jednomu z nich jsou přenechány určité místnosti do výhradného užívání za určitou úplatu

ve prospěch druhého společníka, že jsou mu dány do nájmu (§§ 1090 a 1093 obč. zák.). Taková nájemní smlouva byla uzavřena i v tomto případě. Nutno však podržeti na mysli, což navrhovatel přehlíží, že nájemce není tu jen nájemcem, nýbrž i spoluvlastníkem domu, v němž mu byly místnosti dány do výhradního užívání a že by mu náleželo užívání ideální polovice těchto místností, pokud by to bylo možné, již podle zákona (§ 829 obč. zák.). Po skončení nájemní smlouvy uplynutím času skončí sice obligační nájemní poměr mezi oběma podílníky, ale zůstane tu i nadále poměr spoluvlastnický se všemi zákonnými právy a povinnostmi společníků, nedohodnou-li se jinak. Nelze tedy pro ten případ naříditi spoluvlastníku, by najatý předmět v ustanovený čas pod exekucí vyklidil (§ 567 c. ř. s.) a patrně druhému spoluvlastníku nebo společnému správci odevzdal, protože tu není jiného, kdo by se ujal správy místností. To vystihl rekursní soud v podstatě správně. V pravdě má se věc tak, že, potrvají-li mezi spoluvlastníky neshody o správu a o užívání společného domu, musí nastoupiti jednu z cest naznačených v §§ 833 až 838 obč. zák. (sr. na př. rozh. čís. 9148 a 9397 sb. n. s.). Měl tedy býti návrh prostě zamítnut, ale nelze k dovolací stížnosti rozhodnouti v neprospěch stěžovatele, když to druhá strana nechala platiti. Neprávem poukazuje stěžovatel na rozhodnutí čís. 2188, 9148, 9397 sb. n. s., neboť tam šlo skutečně o opatření správní v řízení mimosporném, nikoli o příkaz spoluvlastníku podle § 567 c. ř. s., jakž jest tomu v tomto případě. Rozhodnutí čís. 4333 sb. n. s., na něž rovněž stěžovatel odkazuje a v němž se praví, že jest otázkou správy společné nemovitosti (§ 833 obč. zák.), domáhá-li se spoluvlastník na druhém spoluvlastníku, by vyklidil společnou nemovitost, nemůže stěžovateli prospěti, neboť i tam se vylučuje cesta sporu. Ale právě předpis § 567 c. ř. s. vede ve svých důsledcích (pro případ podání námitek) ke sporu.

Navrhovatel učinil další návrh, by mu soud svěřil bezúplatné vybírání činže od nájemníků ve společném domě. Žádá tedy, by soud na něho přenesl jeden správní úkon z celého souboru správních opatření. Společníci uzavřeli, jak již řečeno, dne 8. června 1920 smlouvu o společenství, platnou až do 8. června 1930, v níž ujednali v odstavci II., že dům bude spravován od obou stran souhlasně a rovnoprávně, že pronájmy a jiná opatření smějí býti předsevzata jen v oboustranném souhlasu a že se bližší ujednání o způsobu správy domu vyhrazují. Odpůrce namítl, že právě podle tohoto smluvního ustanovení byla souhlasně, smluvně, ustanovena Luisa S-ová za správkyni domu a že vede správu po deset let pečlivě a svědomitě. Toto tvrzení navrhovatel popřel. Jde tu tedy o spornou smlouvu, o sporná smluvní práva stran, o nichž může býti rozhodováno jen pravidelnou cestou pořadu práva, neboť § 1 nesp. říz. vyslovuje zásadu, že soud jedná v mimosporných věcech, jen pokud to zákony nařizují. Nelze souhlasiti s rekursním soudem a s názorem navrhovatelovým, že i tu jde o opatření správní, jež jest podle § 835 obč. zák. učiniti v mimosporném řízení. Šlo by o takové opatření, kdyby nebylo odstavce II. dosud platné smlouvy a kdyby odpůrcem nebylo namítáno další a podle tohoto odstavce učiněné dosud

platné ujednání, které jest sporné. Na to právem poukazuje odpůrce ve svém rekursu. Nebylo tedy třeba zrušovati usnesení prvního soudu, jenž odkázal navrhovatele na pořad práva, a není třeba konati šetření o tom, zda se děje vybírání nájemného liknavě a zda by z toho měli společníci zisk, kdyby bylo vybírání nájemného přeneseno bezúplatně na navrhovatele. Protože však jde jen o tuto otázku právní (zda řízení nesporné, či pořad práva), která oběma nižšími soudy i nejvyšším soudem byla a musila býti vyřešena, nebylo třeba zrušovací usnesení zrušiti a odkazovati věc rekursnímu soudu, jenž svůj názor již projevil a neměl by již o čem rozhodovati. Nebyla tu tedy jedna soudní stolice pomínuta, když bylo hned obnoveno usnesení prvního soudu.

Čís. 9944.

Předpis § 1409 obč. zák. jest donucovacím právem v tom směru, že ustanovuje nejmenší míru závazků, jež nabyvatel se jměním nebo podnikem přejímá, není však závady, by nabyvatel dohodou s postupitelem nepřevzal dluhy váznoucí na jmění nebo podniku ve větším rozsahu než přikazuje § 1409 obč. zák. Závazek zaplatiti všechny obchodní dluhy zahrnuje v sobě povinnost zaplatiti také dluhy, na které se při odevzdání živnosti zapomnělo. Nejpozději zažalováním pohledávky dal věřitel na jevo, že souhlasí s převzetím dluhu.

(Rozh. ze dne 24. května 1930, Rv II 605/29.)

Žalovaní převzali hostinskou živnost od Rudolfa M-a, jenž dlužil žalobci za dodané víno. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Ustanovení § 1409 obč. zák., podle něhož nižší soudy posoudily žalobní nárok, jest pravidlem donucovacím (jus cogens). Ustanovuje nejmenší míru závazků, jež nabyvatel se jměním nebo s podnikem přejímá, ujednáním mezi postupitelem a nabyvatelem nemůže tato míra býti snížena. Naproti tomu není právní závady, by dohodou s postupitelem nabyvatel nepřevzal dluhy váznoucí na jmění nebo podniku ve větším rozsahu, než přikazuje § 1409 obč. zák., zvláště by nepřevzal dluhy všechny. Taková dohoda jest obyčejným převzetím dluhu, a jest ji posuzovati podle § 1405 obč. zák. Svolí-li věřitel k převzetí, nastupuje nabyvatel na místo dosavadního dlužníka. (Srovnej důvodovou zprávu ku III. dílčí novele, věstník min. sprav. 1916 str. 125). Již v žalobě bylo tvrzeno, že žalovaní manželé převzali hostinskou živnost se všemi právy a povinnostmi, žalovaní doznali při líčení dne 23. května 1929, že se jako nabyvatelé zavázali zaplatiti dluhy vzniklé provozováním živnosti, a také postupitel Robert M. udal jako svědek, že obchod postoupil se